

Standardy kvality sociálně právní ochrany

ÚVOD

V souladu s novelou zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, nabylo dnem 1. ledna 2015 účinnosti také ustanovení týkající se naplňování standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany.

Kdo zajišťuje sociálně-právní ochranu?

Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, které jsou vyjmenovány v § 4, odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Mezi ně patří krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady a újezdní úřady, ministerstvo, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí a Úřad práce České republiky. Dále ji zajišťují také obce v samostatné působnosti, kraje v samostatné působnosti, komise pro sociálně-právní ochranu dětí a další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny.

Co to jsou standardy?

Standardy kvality jsou souborem kritérií, jejichž prostřednictvím je určena úroveň kvality poskytované sociálně-právní ochrany při postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí ve vztahu k dětem, rodičům a jiným osobám odpovědným za výchovu, včetně stanovení vnitřních postupů orgánů sociálně-právní ochrany.

Kde jsou vyjmenovány standardy kvality sociálně-právní ochrany?

Tyto jsou stanoveny ve vyhlášce MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, příloze č. 1. Zde jsou vyjmenované standardy s jednotlivými kritérii. Standardy jsou označeny od 1 do 14. Vyhláška však nestanoví formát, v jakém mají být sepsány metodické postupy, které zaručují naplňování standardů.

Kdo se má na tvorbě standardů kvality podílet?

Do tvorby standardů by měli vstupovat všichni pracovníci orgánů sociálně-právní ochrany dětí a je nezbytné podrobovat je pravidelné revizi. Revize obsahu standardů je nezbytné provádět vždy po změně legislativy, vnitřních předpisů obecního úřadu obce s rozšířenou působností, personálního stavu na OSPOD apod., tak, aby byly stále aktuální, minimálně 1 x ročně.

Pro přehlednost je doporučeno zpracovat jednotlivé standardy samostatně v písemné podobě a srozumitelnou formou.

Kdo má realizovat standardy kvality?

Pro úspěšné naplňování jednotlivých kritérií standardů je nezbytné, aby existovala provázanost mezi jejich obsahem a konkrétními dokumenty úřadu (např. dostatečné personální zajištění výkonu sociálně-právní ochrany, systém zaškolování nových zaměstnanců, vzdělávání zaměstnanců úřadu, materiální zabezpečení, apod.). Z tohoto vyplývá, že se do standardů kvality musí zapojit celý obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Kdo kontroluje standardy kvality?

Dodržování standardů kvality bude v případě orgánů sociálně-právní ochrany kontrolováno nadřízeným orgánem v režimu kontroly výkonu přenesené působnosti. Tato skutečnost vyplývá z obecné úpravy zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a proto není třeba je zvláště upravovat v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí. To znamená, že ve vztahu k obecním úřadům a obecním úřadům obce s rozšířenou působností budou standardy kvality monitorovány nadřízeným krajským úřadem.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že standardy kvality se týkají všech orgánů zajišťujících sociálně-právní ochranu a povinností orgánů sociálně-právní ochrany dětí zpracovat standardy kvality sociálně-právní ochrany. Tyto standardy obsahují principy a bodové hodnocení výkonu, standardy sociální práce s klientem, standardy personálního a organizačního zajištění sociálně-právní ochrany dětí a technicko-provozní zajištění.

Jedná se o proces, který se neustále vyvíjí v návaznosti na podmínky organizace, potřeby klientů, na stávající legislativu a další okolnosti, které jsou pro standardy kvality důležité.

Standardy kvality přispějí k transparentnosti postupů tak, že sociální pracovník při jejich aplikaci bude zachovávat standardizované procesní postupy při identifikování problémů ohrožených dětí a vyhodnocování jejich potřeb, při řešení problémů dítěte a jeho rodiny, při sanaci a zpracování individuálního plánu ochrany dítěte.

Dále by měly přispět k personálnímu a organizačnímu zajištění kompetencí sociálních pracovníků a tím vytvořit dostatečný časový prostor pro výkon sociálně-právní ochrany dětí jedním sociálním pracovníkem pro určitý počet klientů.